

УДК 658.7:001.895

Лілія Якимішин

Liliya Yakymyshyn

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ

ЛАНЦЮГА ПОСТАВОК

CURRENT PERFORMANCE EVALUATION OF SUPPLY CHAIN

На сучасному етапі розвитку ринку рішення менеджерів наражаються на сильний тиск з боку вимог, що стосуються індивідуалізації пропонованих продуктів. Водночас вони стикаються з високими очікуваннями клієнтів стосовно якості продуктів і послуг, а також реакції на швидкозмінний попит. Відповіддю на змінні ринкові умови є співпраця, яка розвивається між учасниками ланцюга поставок, зокрема у сфері розвитку продукту, управління запасами. Диференційовані процеси закупівлі сировини, виробництва, а також дистрибуції, які формують додану вартість, підпорядковані внутрішній координації. Гостра конкуренція, а також намагання підвищити конкурентоспроможність пропонованих продуктів сприяють подальшій інтеграції ланцюгів поставок, а також конкуруванню між ними.

Існуюча система вимірювання продуктивності передбачає оцінку конкурентоспроможності ланцюга поставок, забезпечує прозорість системи, допомагає ідентифікувати джерела проблем, а також заохочує стимулювання заходів, спрямованих на досягнення визначеної мети. Дієва система контролю формує внутрішні процедури, а не лише перевіряє їх. Урахування відмінностей вимог і специфіки окремих клієнтів є інструментом для індивідуалізації пропозиції і управління асортиментом, але одночасно ускладнює процедуру вимірювання продуктивності.

Показники ефективності забезпечують покращення продуктивності, гарантують високий рівень обслуговування клієнта і зумовлюють лояльність клієнта, а також досконалість ланцюга поставок. Результативна система вимірювання ефективності ланцюга поставок є елементом створення конкурентних переваг на ринку. Вимірювання продуктивності є фундаментальним елементом ефективного планування, а також контролю, і водночас засобом, який підтримує прийняття рішення. Разом з тим воно надає зворотну інформацію, необхідну для розвитку і ефективного мотивування працівників, а також діагностики проблем. Вибір відповідного способу вимірювання продуктивності повинен враховувати мету здійснення вимірювання, потрібний рівень детальності, час, вимірювання, доступність даних, а також витрати на вимірювання.

Традиційний спосіб вимірювання продуктивності має фінансове підґрунтя, однак надмірна концентрація на показнику окупності інвестицій може суперечити стратегічним цілям. Серйозним недоліком може бути відсутність стратегічного погляду та концентрація на короткостроковому часовому горизонті. Якщо система дієва, вона покликана підтримувати реалізацію стратегічних цілей, повинна впливати зі стратегії ланцюга і бути з нею узгодженою.

З іншого боку, традиційне вимірювання продуктивності пов'язано з високим ризиком субоптимізації, спричиненим відсутністю мислення у перспективі інтегрованого ланцюга поставок, обмежує оптимізацію однією з ланок/сфер. Зазвичай застосовувані критерії – витратна ефективність, а також рівень використання – зумовлюють концентрацію на короткочасних результатах, що гальмує впровадження стратегічних рішень.

Дієва система оцінки повинна водночас забезпечувати рівновагу між довгостроковими і короткостроковими результатами, різними видами продуктивності, перспективами учасників, а також організаційними рівнями